

Besszői Lapok

Ára 5 lej

Péniek
1931 * október 30

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

249. szám
XXXVII. évtőlva

Ára 5 lej

HEGEDÜS
LÓRÁNT:

A román bankkrízisek hitelszervezet nélkül folytatódni fognak A Marmorosch Blank megingását meg lehetett volna előzni Duca és Manoilescu már májusban ki akarta építeni a bankszindikátust

Budapest, október 28.

Hegedüs Lóránt, Magyarország nyugalmazott pénzügyminisztere elé egy sereg kérdést tesztünk. Egy sereg kérdést, csupa égető és speciális probléma, amelyekre nemcsak Erdély vár választ, hanem egész Románia. Hegedüs Lóránt koncepciózus pénzügyi politikus volt mindenkori. A maga speciális megfigyeléseivel, nem egyszer kiutat keresett már abból a gazdasági katalizmából, amely ezt a világot, különösen Európát és legkülönösebben Európának keleti felét a háború óta fogja. A kérdések tömegéből csak egyet-kettőt mutatok: Helyes-e azt a deflációs politikát, amelyet Románia évek óta következtetesen fenntart, milyen speciális segítségi módokat lát, milyen akadályai voltak annak, hogy Románia eddig nem kapott olyan mértékben hitelt, mint amennyire nyersanyaggazdagsága, nemzeti jóléte és vágya megérdemelte volna? És ezenfelül meg akartuk kérdezni a kegyelmes urtól, hogy hisz-e abban a szanáló munkában, amellyel Laval és Hoover most akarja megváltani a világot?

E kérdésekre nem kaptunk választ. Sok bennünk a kényes, mert sok bennünk a politika. Hegedüs Lóránt a kérdések tömegéből mindössze egyetlen egyre figyel fel és erre hajlandó is nyilatkozni. A kérdés: mi okozta a Marmorosch Blank et Co. fizetési nehézségeit?

A TEBE elnöki szobájában fogadja a B. L. munkatársát Hegedüs Lóránt, aki még ma is mozgékony, szinte fürge, tele tetterrel, gyors elhatározással és a dolgok iránt való nagy lelkesedéssel. Elmondja, hogy régi és szoros nexus fűzi Erdélyhez, ahol is a Székelyföldön sok a rokonsága és legutóbb lent is járt nemcsak Erdélyben, hanem Bukarestben is, ahol Ducával és Manoilescuval tárgyalt egy olyan bankszindikátusnak felállításáról, amelyet Magyarországon megteremtett és amely itt 4-500 pénzintézetet foglal magában. Ez a bankszindikátus, amely a bankok szabad egyesülése, eredetileg a kommunizmussal szemben való védekezés céljait szolgálta és e célon felül kiépült és kiszélesedett annyira, hogy ma Európáért példát statuál. Ennek a bankszindikátusnak romániai párját akarta Hegedüs Lóránt májusban megvalósítani. Csak most derül ki, hogy erről a megvalósításról tárgyalt Ducával és Manoilescuval, akik mind a ketten megértően belátták, hogy tényleg, enélkül a szabad bankszervezet és a hozzátartozó Pénzügyi Központ nélkül a bankok zavarainak el kell múlni. Ugy Ducával, mint Manoilescuval is látták a Hegedüs Lóránt-féle állásponthelyességet és időszerűségét és már egész komolyan tárgyaltak is arról, hogy a magyar mintát Románia szorgalmasan kopirozza, amikor is megbukott a kormány és az elrendelt választások minden szervező és építő munkát leheletlené tettek.

Az idők Hegedüs Lórántot igazolták. A Marmorosch Blank et Co. tényleg fizetési nehézségek közé jutott és a Jegybank, a legszomorúbb és legnehezebb viszonyok pillanatában, arra kényszerült, hogy a bankot orsára hagyja.

Idevonatkozólag ha kritikát Hegedüs Lóránt nem is mond, de mégis ad véleményt és tanácsot, amelyet, azt hisszük, most, ebben az igazán nem is tizenkettődik, hanem huszonegyedik órában, meg kell hallgatni és meg kell fogadni.

Szerény nézetem szerint — mondja Magyarország volt pénzügyminisztere — Magyarországnak és talán még inkább: a hitelek nemzetközi megszervezésének igen nagy érdeke, hogy a hitelszervezetnek formái Romániában is kiépüljenek és hogy ezáltal elkezdjük a jövőben azokat a krízisszerű megfigyeléseket, amelyeket Romániában e pillanatban a Marmorosch Blank et Co. kény-

szeregyezése okoz. A mi speciális szempontunkat nézve, ennek a hitelszervezetnek kiépítése magyar érdek is, mert hiszen az egyik állam pénzügyi zavarai a másik államra is kihatók és mi, ugyebár, szomszédi viszonyban élünk Romániával, tehát hozzánk a krízisnek kisugárzása hamarabb elérkezik. De ezenfelül érdeke Magyarországnak a román hitelszervezet kiépülése, már csak azért is, mert hiszen Romániának magyar kisebbségei vannak és ezeknek gazdasági érdekeit magunknak is védenünk kell.

— Mikor legutóbb, 25 évi távollét után, most májusban Romániában, illetve Bukarestben jártam, a legkomolyabb politikai és pénzügyi kapacitásokkal tárgyaltam és felajánlottam, hogy szívesen rendelkezésére állok Romániának abban a munkájában, a mellyel ott is meg akarja teremteni a tőkéi hitelszervezetét. Ugy képztem, hogy a TEBE-nek tíz év óta felépített rendszerét és szabályzatát át lehetne ültetni Romániába is, még pedig olyképpen, hogy abba egyaránt helyet foglalnának a román, szász és magyar pénzintézetek, ugyanúgy, mint ahogyan Magyarországon az összes pénzintézetek megtalálták a maguk élhetőségének és boldogulásának feltételét az itt megszervezett TEBE-ben. Ez a mi itteni szervezetünk kitűnően bevált, amit a legjobban az bizonyít, hogy a külföld utána bennünket és kopirozni akar. A folytonos hitelválságok és összeroppanások egyedüli észszerű orvoslása, ha, egyrészt egy pénzintézeti központot teremtünk, amely a bankoknak megadja a maguk anyagi erejét, másrészt pedig megteremtjük a bankok szor-

bad szervezkedésének kereteit is, amely a bankvizitóri munka keresztviteléhez erkölcsi erőt ad.

— Ez nem fantom többé, — mondja Hegedüs Lóránt, akinek e percben lelkesedése csap át a hangja, — hanem valóság. Ugy Magyarországon, mint Románia földművelő ország és így gazdasági szempontból hátrányosabb helyzetben van, mint Ausztria. Ennek ellenére is azt látjuk, hogy Ausztriában a háború után 8 nagy bank maradt meg és ebből a 8 nagy bankból az utolsó néhány éven belül 6 bank összeomlott. Ezzel szemben Magyarországon a hátrányosabb helyzetben levő Magyarország, a háború óta nemcsak felszabadult a bécsi piac lelki szolgálatára, hanem olyan bankszervezetet tudott kiépíteni, amely lehetővé tette, hogy meglevő nagy bankjaink változatlanul és rendületlenül fennmaradjanak és e hosszú évek alatt mindössze egyetlenegy középbankunk omlott össze, az is azért, mert földspekulációba eldimenzionálta magát. A nagybankok Magyarországon ma is rendületlenül fennállanak, szervezeteik homogen, közös munkára képesek, amit ma modern nyelven úgy hívnak, hogy racionálisan tudnak dolgozni.

— Meggyőződéssel és hittel állítom, hogy Romániában a pénzügyi válságok mindaddig meg fognak ismétlődni, amíg Románia is meg nem teremti a maga Pénzügyi Központját és TEBE-jét. Ismételem, örömmel állok rendelkezésére Romániának egy ilyen szervezett megteremtésében és felajánlom azt a tíz évi praxist, azt a tíz év alatti kiforrott szervezeti és szabályzati rendszert, amelyet

mi itt Magyarországon már megteremtettünk. Meg vagyok győződve arról, hogy Bázisban, az európai jegybankok központi bankja, előbb-utóbb az európai bankszervezetek részére egy olyan normát javasol, mint amilyen normák szerint alakult és dolgozik a magyar Pénzügyi Központ és a magyar TEBE. Nagyon szeretném, ha Románia volna az első, amely ezt a bankszervezeti rendszert, amely a válságok paralízisét, mihamarabb megteremtené.

Hegedüs Lóránt nyilatkozatának hangját, annak meletét és meggyőződését hitét, sajnos, nem lehet papírra vetni, de nem is kell, mert tényleg igaza van a pénzügyminiszternek: a TEBE szervezetének üdvözlő volta nem fantom, hanem valóság. Véget kell vetni annak, ami nálunk évek, sőt már évtizedek óta burjánzik: véget kell vetni a bankok teljesen rapszódikus, szervezeten és illetékes pénzügyi politikájának. Ha nincs hitelszervezet, akkor a banki élet váltók nélkül rohog a gazdasági életnek ezer irányból egy pontba igyekvő serein és ebben a fejvesztett és organizálatlan rohanásban menthetetlenül hol itt, hol ott, bekövetkezik egy-egy — Biatorbágy. Azok a tapogatózások, amelyek valamilyen szervezeti kiépítettség irányába haladnak, nem hozhatnak eredményt. Nálunk már 5-6 TEBE dolgozik, külön megvan a bukaresti bankok TEBE-je, külön az erdélyi bankok bankszindikátusa, a szászok is külön mozgolódnak és minden nagyobb városnak bankjai megcsinálják a maguk kis szindikátusát, de az egésznek nincs homogén képe, szervezete és rendszere és főként nincsen meg az az ereje, amely dinamikus volna és amely erkölcsi erőt adna, — mint Hegedüs Lóránt mondja, — „a komoly és érett bankvizitóri munkához.”

Nincs statisztikánk odavonatkozólag, hogy mit költött el eddig a Banca Nationala a válságba jutott pénzintézetek szanálására, de egészen bizonyos, hogy legalább ötvenszer annyit költött már, mint amennyi összegből megteremthette volna Románia Pénzügyi Központját és Románia bankjainak szabad szervezetét, a román TEBE-t.

Miért nem csinálják?, miért nem csinálják különösen akkor, amikor a jóindulat és a lelkesedés, gesztusával Hegedüs Lóránt szervezeteinek eredményeit és az önmaga nagyon értékes szervezőerejét, ime itt és rajtunk keresztül, felajánlja?

Halász Sándor

Az angol választások szenzációs eredménye

Katasztrofális vereséget szenvedett az angol munkáspárt, előretörtek a konzervatívek

Az ó- és újvilág két reprezentatív bank-prokuristája csak egyben tudott meggyezni nevezetesen washingtoni találkozója során: abban, hogy mindent megtesznek az aranybárány megvédésére a való gazdasági élet forrongásával, nyílt lázadásával szemben. A dolgozó, termelő világ — ha egyre dacosabb és fenyegetőbb felzudulással is — csak hozza tovább a fokozódó szenvedés-áldozatot a szent Eszköznek, a munkatermek folytonos értékesítésének révén nemcsak negyedannyival többet, mint ennekelőtte, hanem harmad- és félannyival, a lényeg, az élet inkább pusztuljon, de a báloány-nak maradnia kell.

Hoover elnöknek — jelentik — nem sikerült meggyőznie Lavalt annak a szükségességéről, hogy politikai kötelezettségeket vállaljon a háborús adósságok hosszabb, öt éves moratóriumára, a vármáboru enyhítésére és a lefegyverzés előfeltételeinek a megteremtésére nézve.

A nemzetközi bizalom helyreállítása irányában tehát nem történt meg a Fehér Házban az az elhatározó lépés, amely történelmi fordulópontot jelenthetne a katasztrofális sodró válság megoldása, vagy legalábbis enyhítése szempontjából. A bizalom, az egyenjogu-

együttműködés lehetőségeibe vetett hit visszatért nélkül pedig nem remélhető a nemzetközi hitelélet megújodása a következtetésekkel és aranyjának a munkaképesség szerinti szabályos, egészséges újra-elosztása.

S folytatódik tovább a kíméletlen, semmilyen eszköztől vissza nem riadó harc, amely egyben önmarcangolás is.

A washingtoni találkozó kiábrándító csődjéhez most egy másik történelmi jelentőségű negatívum is csatlakozik. A kedden lezajlott választások előrelátott kimenetele, a konzervatív irányítás alatt álló nemzeti kormány győzelme, beállítja a dühöngő vármáboruba Angliát is, amely eddig rendületlenül kitartott a szabad kereskedelem hagyományos elve mellett.

A választások a szabad kereskedelem, vagy a vámpédell i politika között döntöttek, az utóbbi javára. Anglia eddig csak kivételes pámkokat ismert autókra, órákra, selyemre, filmekre s ezeket is csupán a konzervatív párt legutóbbi uralma óta, S most elkövetkezik az általános vámprotekcionizmus. Anglia is magas vámsorompókat emel a többi ország bevitelére ellen, csak saját dominiu-

mit részesítve különleges kedvezményekben.

Ezért a tragikus fordulatért Anglia első sorban az Egyesült Államok vakon önző pénzügyi és vámpolitikáját okolja s teljes joggal. Ugyanolyan joggal, mint minden állam, amely egy másiknak tartozik. Mert hogyan kárpótolja magát a nagymérvű és a nemzeti nagypont jelenlékenyen megapaszított áruházasokért egy szabad kereskedelemről élő ország, ha hitelezői nem hajlandók árut, hanem csak aranyat elfogadni tőle, ha nem engedik, hogy a maga termelési fölöslegével fizessen?

Anglia évi százhusz millió font sterlinggel többet vitt be eddig az Egyesült Államokból, mint amennyit oda a szinte áthághatatlan vámfalak miatt bevitethet. S majdnem hasonló volt a helyzet Franciaországgal szemben is. Kivételnek értékéből az utóbbi időben a szabad verseny mellett már nem tudta előteremteni az adósságának a törlesztésére és nemzeti életszínvonalának a fenntartásához szükséges arany-mennyiséget. Ez kényszerítette az arany-fedezet bizonyára átmeneti elhagyására, ha nem akarta, hogy nemzetgazdasága áldozatává váljék az

arany fikció, élettelen mindenhatóságának.

Majdnem száz esztendő kereskedelmi hagyományát is cserbenhagyja most a nagy szigetország, hogy beavatkozzék az általános vámháborúba s ugyanazzal az eszközökkel vegye fel a harcot helyzete megmentéséért, mint amelyekkel már-már legyűrték.

A vámháboruszkodás sokéves keseres tapasztalatai azt mutatják ugyan, hogy a vámprotekcionizmus befelé is kárhazatos, mert nem teszi jobbakká, sőt csak

rosszabbítja a munkaviszonyokat, erkölcsöket, mert egyes termelési ágakat részesít különös védelemben a közösség terhére s ott is meghonosítja a politikai korrupciót, ahol nem ismerték azelőtt, — s a szabad kereskedelem történelmi országa most mégis beavatkozik, vállalva minden átkát és vesztését. A szabad kereskedelem nemes eszmekörével pedig letűnik véglegesen a demokrácia napja is.

A washingtoni találkozó sikertelensége nem egyéb, mint elmaradt történelmi lé-

pés az összeomlás megelőzésére. A vámháborúba való beavatkozás eszméjének a győzelme Angliában viszont megtett lépés a nemzetközi katasztrófa kiteljesedése felé.

Mert Richard Cobden szerint a szabad kereskedelem és a béke egyértelmű, egymástól elválaszthatatlan fogalmak. Egyik sem lehet meg a másik nélkül. És a gazdasági béke utolsó harcosa, Anglia is, beállt most az általános harcba, — az aranyért.

(K)

Enescu György

jubiláris hangversenye
Brassóban

*

Csütörtökön este 9 órakor a Honterus főgimnázium aulájában ismét a brassói közönség elé lép Enescu György hegedűművész, a világ egyik legkiválóbb és legünnepelebb virtuóza.

Ennek a hangversenynak kivételes és ünnepi jelentőséget kölcsönöz az a tény, hogy Enescu, a hegedű, a zongora, a zeneszerzés és a dirigálás egyaránt felülmulthatatlan mestere, ebben az évben ünnepelte ötvenedik születésnapját s brassói estélye is csak egyik állomása a fél-százados jubileum egész világot betöltő ünnepeinek.

Ebből az alkalomból szükségesnek érezzük néhány szóval visszapillantást vetni Enescu György eredményekbe és sikereibe. A dorohegyi Lipeni községben született 1881 augusztus 19-én. Négy éves korában már kezébe vette a hegedűt. Öt éves volt, amikor apja elvitte Jasibá, Caudella tanárhoz, aki felkérte a kis csodagyereket, hogy jusszon előtte valamit. A kis Enescu azonban azt követelte, hogy előbb Caudella professzor mutassa meg, hogy mit tud! A hangjegyeket nem akarta megtanulni s kottára úgy nézett, mint a művészet béklyójára. Hét éves korában már a bécsi zeneművészeti főiskolára került és feltűnő gyorsasággal haladt előre. Hellmesberger professzornak volt legkedvesebb tanítványa s az ő pártfogásának köszönhető, hogy a bécsi opera zenekarának egyik zugába beültetve, már kisgyermek korában megismerte a nagy zenekar mechanizmusának minden aprókos titkát. Tizenhárom évesen a háta mögött már Párisban találjuk a fiatal Enescut, aki zeneszerzést nem kisebb mestertől, mint Massenet-től tanul.

Zeneszerzői ambíciói már ebben a zseniális csodagyermekként indult el, de a csodagyermek meg szokott végezte pályafutását elkerülte. Nem tört le, nem szűnült el, mint a zeneművészet legtöbb apró kis hullócsillaga. Az a csodálatos ösztön, amely már négy esztendősen kezébe kényszerítette a hegedűt, az évek és évtizedek egymásutánjában csodálatos művészi öntudattá és alkotó erővé kristályosodott Enescu György esetében.

Mi, akik művészetét inkább távolról, mint közelről ismerjük, nem tudjuk, melyik Enescut becsüljük és értékeljük többre, hogy melyik Enescut csodáljuk jobban: a hegedűst, a zongoraművészt, a komponistát, vagy a dirigent? Mert Enescu a zeneművészetnek ez egymástól elég messzire álló területein egyaránt nagy, annyira sajátos és egyedülálló, hogy hozzá hasonlót, rokon egyenlőséget a kortársak között találni nem könnyű dolog. Zenekari művei, amelyek közül több épült fel román mozinumokon, különösen Amerikában és Európában nagy zenei metropolisokban szerepelnek gyakran szimfonikus és filharmonikus hangversenyek műsorán. Mi inkább a hegedű felülmulthatatlan mesterét ismerjük jobban. Ama négy-öt hegedűművész között, akik ma a földkerekségén számításba jöhetnek, Enescu egyedülálló. Virtuóz játékosnak is nevezhetnénk, ha felületesen akarók értékét fémjelezni, de nála a virtuóztatás nem célja a megszólaltatott mű tolmácsolásának, hanem az az eszköz, amely csodálatos tisztaságával, melegséggel, lüktető elengedéssel az alkotó művész elgondolásait az enescuai tolmácsolás tökéletes szépségeivel átjuttatja önmagának és hallgatóinak élményévé.

Csütörtök esti hangversenyén Enescut újra mint hegedűst látjuk viszont a Honterus-főgimnázium aulájában, amikor Vivaldi, Bruck, Pierre, Wieniawski, Fauré és Paganini alkotásainak remekét csendülnek fel hegedűjén.

— fz —

A választások meglepő eredménye

London, október 28.

Szerdán reggel fél 6 órakor az angliai választások eredményét összegező bizottság jelentése szerint az egyes politikai pártok között a mandátumok a következőképpen oszlottak meg:

Konzervatívok 222.

Kormánypárt 266

Nemzeti munkáspárt 4.

Nemzeti liberálisok 22.

Liberális nacionalisták 14.

Lloyd George pártja 2.

Ellenzéki munkáspárt 25.

Nemzeti függetlenek 4.

Már a szavazatok összegezésénél ki-

tűnt, hogy az ellenzéki munkáspárt a választások

korán minden pesszimizmust felülmú-

ló vereséget szenvedett, ezzel szemben

feltűnően előretört a konzervatív párt. A régi munkáskormány ellenzékbe vonult volt miniszterei csaknem kivétel nélkül mandátum nélkül maradtak. — Barnleyben például maga Henderson volt külügyminiszter szenvedett vereséget Campbell nemzeti párti jelölttel szemben. Greenwood és Schaw volt miniszterek is mandátum nélkül maradtak s megbukott Edgar Wallace, a világszeretett ismert regényíró is.

A londoni sajtó általában meglepedéssel vette tudomásul a választási kiüldem eldőlését. A Times „Földindulás jobb felé” című vezércikkében azt fejtette ki, hogy a választások mérlege erősen jobboldalra billentette az angol belpolitikai mérlegét és a munkáspárt beláthatatlan időkre lehetetlenné tette magát, míg a

konzervatív párt elérte az abszolút többséget.

A Times egy másik cikkében azokról az irányelvekről ír, amelyet a lezajlott választások után a kormánynak követnie kell. A kormánynak stabilizálnia kell a fontot s külpolitikai kérdésekben pedig ki kell tartania amellett, hogy a lezserelést, a biztonsági problémát és a békerevizio ügyét továbbra is a kiengesztelődés szellemében kell a megoldás felé irányítani.

Egyes angol lapok azonban kommentárjaikban biztosra veszik, hogy a választásokkal eldőlt a MacDonald-kormány sorsa s helyét egy homogen, konzervatív párti kabinet váltja fel, a miniszterelnöki székhely előreláthatólag Baldwinval.

BÉCSI LEVÉL

Tenyésznek a szörnyek

*

Bécsi kávéház, a város közepén, az Opera mellett. Jó drága. És előkelő is; ha az ember beesik az üvegajtón és elkezd üszni a füstben: hangzavarban, a kékes bűzben, szellőztető motorzugában és kiáltásoktól hasogató morgásban, szép bundás nőket lát, akiknek arca pörös ajakkal nyomtatott, mint az ünnepnap a kalendáriumban és az újságok mögött rendes, fényes gallérok és fényes borotvált arcok néznek elő.

Akik azonban ennek a kávéháznak az életéhez hozzátartozunk, tudjuk, hogy ott, az a kitűnő társaság a kassza mellett, amelyik korán délután összeül kártyázni és kártyázik késő estig, exkluzív társaság, tökéletesen korrekt, tartozkodó fiatalemberekből, hogy ez a társaság kicsoda. Legnagyszerűbben szabott, mindig a legutolsó hét dívatjához igazodó öltönyök, mindig frissen borotvált arcok, fényesre kefélt frizurák és manikürözött kezek várják itt azokat a futó hölgylátogatásokat.

A hölgyek bejönnek az utcáról kicsit melegebben, valamit bekapni; futó megbeszélések, leszámolások az exkluzív fiatalemberekkel, aztán távoznak ismét ismert tűnő-sétájukra.

...Idejár sok-sok magyar is. A kávéház számára disztigált vendégek, hogy kicsoda szívszagató anyagi és lelki nyomorúság, mi tragikus sorsok sarkocái járnak kétféleképpen közöttük.

A nemes, nemzeti nagypárosi kispolgárság gyűjtőmedencéjében, egy-egy ilyen előkelő kávéházban, kicsoda megdöbbentően mely revolúciókat okozott háború és béke, az ki-vőlől nem is látszik. Az embernek eszébe se jut, csak így, ha elkezd tanulmányozni egy ilyen akváriumnak a biológiaiáját... Amikor megjelent a tömeggyilkos arcképe az újságokban: hiszen én ezt az édeskes szépfülcartot, ezzel az égerkifejezéssel ismerem! Honnan ismerem, honnan?... Matuska, a tömeggyilkos, a gyorsvonatok titokzatos réme, egy időben szintén stammgast volt ebben a mi bécsi akváriumunkban. Idejárt egy ideig, a magyarok közül megismerkedtek néhányan vele. Valami ház-siber, amilyen sok akadt a Bécsbe szakadt magyarok között... Aztán eltűnt ez az érdektelen törzsvendég, hogy a világ minden újságjában mint szörny merüljön föl újra.

Ott meg, a kávéház baloldali részében, ahol a legközömbösebb családi polgárság szokott tanyázni, ki ül ott? Ki ez a hatalmas állkapocs, az akváriumnak méltó lakója? Az a Bauer, aki ellen két esztendőig folyt a per, hogy barátját, Fellner Katalint becsalta egy parkba, lelőtte és elégette, de bizonyítékok híján fölmentették. Nagy, elegáns, szöke nővel ül ott, — nem, nem az a híressé vált társasági hölgy, aki miatt a tettét állítólag elkövette, az már egy másik szöke nő...

Világháború és tizenhárom esztendő nyomorúság mit művelt a kispolgárság akváriumában! Elvitték a példányokat kísérletezni egy másik tóba, egy habzó, véres vízbe, úgy hitták, harctér. Aztán visszaeresztették őket az akváriumba. És most szépen tenyésznek a szörnyek.

Netoianu gvergyószentmiklósi rendőrrélektus mondja

Nem természetes halállal halt meg a csikszenntamási betöréssel vádolt Szakáll István

Gyergyószentmiklós, október 28.

Netoianu gyergyószentmiklósi rendőrfőnök, aki ismét kezébe vette a csikszenntamási büntügy szálait, megdöbbentően szenzációs nyilatkozatot tett tudósítónknak.

Előrebocsátotta, hogy ő régebben is nyomozott a csikszenntamási betörés ügyében, de a csendőrség részéről minduntalan elgáncsolták, mire a csendőrkapitányt elhelyezték a regátháza.

A rendőrprefektus szerint a lopással vádolt Szakáll István nem természetes halállal halt meg.

Legalább erre enged következtetni a szemtanúk állítása, akik Szakáll holttestét látták. A halántékon hatalmas ütési nyoma, az orr tövében véres ütési nyomok.

a testen csupa kék foltok, a herék felrepedve, ami azt a gyanút kelti,

gerendára kötötték fel a csendőrök és úgy vallatták.

Sokan látták a holttestet, mert szekéren hozták Karcfalvára és a kíváncsi nép százával tödült a szekérhez, úgy, hogy a halott mellé kirendelt s a kíváncsi emberek távoltartására kirendelt csendőrt elnyomták onnan.

Netoianu rendőrfőnök most a sajtó útján felhívja Dumitrescu tábornok, csendőrprefektus figyelmét a történetekre, az ügyességet pedig Szakáll holttestének az exhumálására. A rendőrprefektus maga utazik le Csikszenntamásra, hogy a büntügy igazi tetteseit kinyomozza.

Oroszország közeledése Romániához

Litvinov a török kormányt kérte fel közvetítésre

Ankara, október 28.

Már Pilsudszky marsall bukaresti tárgyalásainak lezajlása után feltűnést keltő közlemények jelentek meg egy román, mint a lengyel főváros lapjaiban a lengyel diktátor romániai útjának igazi céljairól. A lapok rámutattak arra, hogy Pilsudszky az orosz-lengyel megnevezési szerződés tárgyalásaival kapcsolatban annak egyengette az útját, hogy egy hasonló jellegű egyezmény előkészítő megbeszéléseire előkészítse a román kormány hangulatát.

Bár a főváros illetékes kormánykörüli ezt a beállítást a meghatározottabban megcáfolták, most más forrásból mégis megerősítik azt a feltevést, hogy

a szovjet közeledést mutat Románia felé és minden lehetséges eszközt felhasznál arra, hogy Lengyelország után Romániát is megnyerje.

Tegnap, kedden érkezett ugyanis Litvinov orosz külügyi népbiztos Ankarába, Törökország fővárosába, ahol az ünnepélyes fogadtatás után megbeszéléseket folytatott a török kormány tagjaival.

Litvinov ankarai látogatásával kapcsolatban a világsajtóban újra felvetődött az a kombináció, amelyet már Pilsudszky bukaresti tárgyalásai alatt is nyilvánosságra hoztak a román kormány kategorikus cáfolata ellenére is.

Litvinov ugyanis az Ankarából érkező jelentések szerint arra kérte fel a török kormányt, hogy vállalja el a közvetítő szerepet Oroszország és Románia között.

Arról még nem érkezett jelentés, hogy a török kormány vállalja-e a közvetítést, de a híradásnak így is nagy jelentősége van.

Litvinov a török kormánynak tett ajánlatában arra hivatkozott, hogy bár a szovjet és Románia között nincsen még a diplomáciai érintkezés, a régebbi ellentétek már sok tekintetben enyhültek.

Többek között bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a kölcsönös határinvidensek mostanában egészen kivételesen és ritkán fordulnak elő.

BRASSÓ

„Modern Muzgó”

Telefon 518

MA, SZERDÁN
utoljára

AZ IDEGEN
(DIE FREMDE)

Német beszélőfilm, Dumas regényének filmváltozata. A felső tízezer élete: fény, pompa és szerelem.
Gerda Maurus-sal
Magyar feliratok.

JÖN!

Mitől nézik meg ezt a filmet Óriási, lenyűgöző és páratlan a maga nemében ez a német beszélő világfilm. Felrázza ez a film az ember lelkiismeretét és minden gondolatát bilincsbe fogja, — milyen lesz!

A VILÁGVÉGE

ABEL GANCE zseniális rendezése.

JÖN!

„Takarodó a Rajnán” (ZAPFENSTREICH AM RHEIN)

filmoperette, Verebes Ernő és Charlotte Susa-val

Holnap csak
egy napig

„AFRIKA BESZÉL”

Csütörtökön
d. u. 3-5-ig

Diakélnadás 10-15 lejes
helyisésekkel

Ne borotvapengét

kérjen hanem
követelje a

Lezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

Az általános gazdasági válsággal és az imobillá lett kihelyezésekkel indokolja a Marmorosch-bank kényszeregyezségi kérelmét

Bukarest, október 28.

A mai nap a tegnap bejelentett kényszeregyezés hatása alatt állt. A Marmorosch-bankház épülete előtt nagyszámú betétes jelent meg, akik izgatott viselkedést tanúsítottak.

A banképületet megerősített rendőrkordon veszi körül.

Összeültüközésre nem került sor.

A többi bankoknál a kora reggeli órákban szintén számos betétes jelent meg. Minthogy azonban már tegnap este utasítás ment Szinajából a Nemzeti Bankhoz, hogy a pénzügyeteket lássa el megfelelő készpénzzel, a kifizetések rendben történtek.

Kíváncsi képez a Bukarestben működő „Schweizerischer Depositenbank (Banca Elvetia de Depozite), egy kisebb intézet, amely a betétesei által történt megrohanása következtében ugyancsak kényszeregyezséget kért.

Ez a pénzügyet is három év alatt firendő száz százalékos kvótát ajánl. A bank aktív követeléseit azonban nem tudja mobilizálni.

Ma nyilvánosságra került a Marmorosch-bankház kényszeregyezségi kérelmének indoklása is.

Főindokul a beadvány az általános gazdasági krízist hozza fel, megemlít azonban egy speciális okot is.

Eszerint a Marmorosch-banknak az ipari és bankforgalomban fekvő kihelyezései imobillakká váltak és ez volt közvetlen oka a kényszeregyezségi helyzet előállásának.

Magával rántott egy máramarosszigeti bankot a Marmorosch-Blank

Máramarossziget, október 28.

A Marmorosch-bankház itteni affiliált intézete, a Közgazdasági Bank, ma délelőtt az itteni törvényszéknél kényszeregyezségi kérelmet nyújtott be. A pénzügyet hatvan százalékos kvótát ajánl, fizetendő negyedévi részletekben, hét százalékos kamatozással.

A bank betétállománya hat millió lej, főleg kisemberek pénze.

Kisenevben is bezárt egy Marmorosch-érdekeltség

Kisenev, október hó 28.

Kisenevben a város összes banképületeit ellepték a betétesek, akik hangosan követelték vissza a pénzüket. A Banca Besarabiei és a Banca Romancasca kifizettek minden összeget, a kisebb bankok azonban csak a kisbetéteseknek fizettek, míg a nagyobb összegeknek csak egy részletét adták ki. A Creditul Besarabian-bank, amely a Marmorosch-banknak volt az érdekeltisége, a mai napon bezukott.

*

A bukaresti törvényszék a Marmorosch bank kényszeregyezségi tárgyalását november 9-ére tűzte ki.

A Rador körtávirata a külföldhöz

A „Rador” távirati iroda ma a következő körtáviratot intézte a külföldhöz:

„Annak ellenére, hogy a Marmorosch-bank kényszeregyezséget kért, mégis teljes csendben folyt le a mai nap. A főbb bankházakban a visszavonások nem haladtak meg a normális méretet. Egyes hírek, amelyeket arról terjesztettek, hogy a Marmorosch-bank kényszeregyezségi kérése hatással lesz a többi bankokra, vállalatokra és általában a gazdasági életre, teljesen alaptalanok, minthogy a Marmorosch-bank már régen megszűnt ellenőrző faktora lenni az ország nagy vállalatainak. A mai nap eseményei bebizonyították, hogy a Marmorosch-bank a bezárása egy teljesen különálló eset, amely nincsen kihatással a többi bankok helyzetére, még kevésbé az ország gazdasági életére. Szó sincsen arról, hogy a kormány a bankműveletek korlátozására készülne”.

Eredménytelenül végződött a Balkán-konferencia

Az érdekelt államok között nem tudott egységes álláspont kialakulni

Sztambul, október 28.

A régi török birodalom fővárosában összehívott Balkán-konferencia ülései véget értek. A balkáni államok kiküldöttjei között a Balkán külön problémáit illetően a tárgyalások során

nem tudott egységes álláspont kialakulni, úgy, hogy a konferenciát eredménytelennek lehet tekinteni.

A Balkán-államok delegátusai platonikus

őhajokat szögeztek le, de konkrét kérdésekről óvakodtak nyíltan és fenntartás nélkül tárgyalni. Ezzel a nagy óvatossággal tehát mindössze annyit értek el, hogy elhatározták a török-görög kereskedelmi kamara felállítását.

Kemál pasa távirati üdvözlőt küldött Achmed Zogu albán fejedelemnek, amivel formálisan is elismerte végre Albánia függetlenségét.

Izgalmas felszólalások a tanítók kongresszusán

Az állam fizessen kamatot a későre kiutalt fizetések után

Bukarest, október 28.

A tanítók ma délelőtt folytatták kongresszusukat. Az első felszólaló egy Medan nevű tanító volt, aki követelte, hogy az állam fizessen kamatot a későre kiutalt fizetések után. Vierescu kiküldött Vasluiból tiltakozott az ellen, hogy az iskolák fenntartásának a terhére az állam a községre hárítja át. Gentiu tutovai delegátus javasolja, hogy a 40 ezer főnyi romániai állami tanítószám testületileg vonuljon a király elé és kérdezze meg

tőle, hogy mit kell inkább feláldozni: az iskolákat, vagy pedig a pártérdekeket?

Costeanu tanító rámutat az erdélyi szász iskolák szervezetségére. A szászoknak nyolc osztályos népiskoláik vannak, amelyek mellett még továbbképző tanfolyamok is működnek. A szász néptanítónak ezerszer jobb dolga van, mint román kollégájának.

Zotta tanítónő követeli, hogy a tanítók javára ugyanúgy rendelkezjen el bélyeghasználatot, mint ahogyan a romániai aviatika fejlesztésére elrendelték.

Laval nyilatkozik

Hoover aligba fogja visszaadni a francia minisztereinek látogatását

Páris, október hó 28.

Laval francia minisztereinek, akinek washingtoni útjától és tárgyalásaitól a világpolitika és világgazdaság súlyos problémáinak megoldását várta a világ, már utban van hazafelé. Az oceanjáró gőzös fedélzetén az újságíróknak újból nyilatkozott a következőket mondotta:

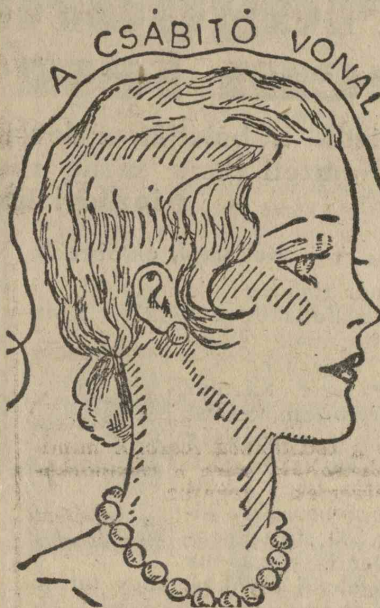
— Hazaérkezésem után minisztertársaimmal és meghallgatom minisztertársaim véleményét. Ma az a legfontosabb feladat, hogy a nemzetközi bizalmat ismét helyreállítsuk. Remélem, washingtoni tárgyalásaim alkalmával sikerült Hoover elnököt és Borah szenátort meggyőzni arról, hogy Franciaország a várva várt közeledést meg is tudja valósítani, ha annak feladatait rábízák.

Hoover és Borah szenátort egyébként a francia kormány meghívja Párisba a tárgyalások folytatására, egyelőre

azonban nem bizonyos, hogy eleget tesznek-e a meghívásnak.

Hogy Laval amerikai útja mennyire eredménytelen és hiábavaló volt, bizonyítja párisi jelentés szerint az Agence Economique et Financière newyorki tudósítójának figyelemreméltó cikke is. A lap értesülése szerint az amerikai kongresszus nem hagyja jóvá Laval és Hoover megállapodásait s máris erős mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a kongresszus decemberi ülészakán a legélesebb véleményét szögezzék le a háborús tartozások és a jóvátételek ügyének rendezéséről.

Ennek a mozgalomnak máris igen sok híve van s minden jel arra mutat, hogy decemberig még inkább megerősödik s a kongresszus ülészakán az amerikai közhangulat állásfoglalását viharos felszólalásokban fogják az Unió kormányával közölni.

Az a lukszus,

hogy haját Pixavonnal ápolja mindenki számára elérhető.

A Pixavon-shampooon

egyesíti a folyékony Pixavon minden előnyét.

1. Teljesen mentes a szódától,
2. dús, puha habot ad,
3. a hajnak illatos fényt és hullámos gazdagságot ad.

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 Lei.

Trancu-Iasi cikke arról, hogy:

Miként viselkedjék a betétes

Bukarest, október 28.

Az Argus legutóbbi számában Trancu-Iasi volt közmunkaügyi miniszter feltűnést keltő cikket közöl arról, hogy szerinte milyen magatartást kell tanúsítani a bankbetéteseknek. A Marmorosch-bankháznál bekövetkezett események a cikk egyes kitételeit különösen aktuálisá teszik.

A bankbetétek biztonságának kérdése az érdeklődés középpontjában áll. Az utóbbi napok eseményei mind amellel szólnak, hogy a közönség bizalma megrendült. Majdnem valamennyi banknál tömegével jelentkeznek a betétesek a kik a pénztárkezelésen jóval felüli összegek azonnali kifizetését óhajtják. A bankok ezzel szemben nem kényszeríthetik hitelezőiket arra, hogy a betétesektől igényelt mértékben fizessék vissza tartozásaikat. Az az időközönként, amely a hitelezők és a betétesek mozgása között van, az okozója a fellépett bizalmi válságnak.

Egy dolog bizonyos, — mondja Trancu-Iasi. A betétesek bizalmatlansága olyan helyzetbe sodorja a bankokat, amilyenben képtelenek bankműveleteket folytatni, ha pedig a bankforgalom egyszer megakad, akkor elkezdődik a pánik. A bank nem tudja aktivált készpénzzé változtatni és ennek következtében betéteseit nem is tudhatja százzszázalékosan kielégíteni.

Miután pedig a bank nem egyéb, mint összekötő kapocs azok között, akiknek kihelyezésre váró pénzüik van és azok között, akiknek pénzre van szükségük, természetesen, hogy a forgalom megakadása folytán mindkét fél szenved. Szerintem az egész mai helyzet káros lelki befolyások következtében állott elő — fejezi be cikkét.

két Trancu-Iasi. — A betétesektől okozott rön nem egyéb, mint kényszerfelszámolás, Felszámolás, amelyre a betétesek kényszerítik a bankokat.

Korányi lesz az új magyar pénzügy-miniszter

Budapest, október 28.

Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint rövidesen kinevezik az új magyar pénzügyminisztert, még pedig minden valószínűség szerint Korányi volt párisi követ személyében. Korányi tudvalevőleg már volt egy ízben pénzügyminiszter és annak idején jelentős pénzügyi feladatokat oldott meg sikeresen.

— GRANDI ELUTAZOTT BERLINBŐL. Berlinből jelentik: Grandi olasz külügyminiszter, miután tárgyalásait Brüning kancellárral és a birodalmi kormány tagjaival befejezte, kedden este 10 órakor elutazott a német fővárosból.

— EGY FIATAL DÉSI LEÁNY ÖNGYILKOSSÁGA. Dészről jelentik: Gergely Ilonka 17 éves dési leány a Szamosba ugrott. A közönségben halálgató dr. Nagy József az öngyilkos leány segítségére sietett, aki azonban olyan heves ellenállást fejtett ki, hogy az életmentőt is a megfúlás veszélye fenyegette. A kettős szerencsétlenség láttára egy Fekere János nevű diák is a folyóba ugrott, de már csak dr. Nagyot tudta megmenteni, mert a leány időközben a hullámok alá merült. Az öngyilkosság általános részvétet keltett Dészben, ahol jól ismerték a tragikus végű fiatal leányt, aki tettét szerelmi csalódás miatt követte el.

HARRY LIEDTKE BRASSÓBA JÖN!

Büntetés

Mint ismeretes, kintün kollégáknak, Jorga Miklós újságírónak kormánya a múlt héten betiltotta két bukaresti napilap megjelenését.

Vidéken csendben történik az ilyesmi: a kiátkozott orgánumnak kikézbessítik a betiltási végzést s az újság nem jelenik meg többé. A fővárosban azonban szenvedélyesebbek a kedélyek. A felfüggesztett napilapokat továbbra is megszerkesztik, kiszedik, kinyomtatják s minden kormányuk ellenére megpróbálkoznak a terjesztéssel. A nyomdák elé oda-rendelik a rikkancsokat, ott toprongyoskodnak, áznak-fáznak, silbakolnak s le-sik, vajjon lehetséges lesz-e ma 20 lejt keresni?

De nem lesz lehetséges. Rendőrök és detektívek csapnak le rájuk, kitépik kezükből a friss példányokat, csattognak a pofonok, reccsen a gummitob, jajveszékeltől és zokogástól hangos az utca.

Igaza van a kormánynak, nagy szükség van az erélyre.

Végre is, ezek a gaz rikkancsok már évek óta hiúlen kufár módjára működnek. Kezdték azon, hogy lenyomták a buzaárakat. Majd kiűzték a gyárakból a munkásembereket. Tönkretették a bankokat. Összevesztették az országot a ranciákkal. Elnyomoritottak bennünket bent és nevétségessé tettek kint.

Végre valahára a felelős tényezők megtapják megérdemelt büntetésüket.

Világos, mint a vakablak

Miután az álom rájött arra, — bizonyosan a sziguranca — szemfülességének segélyével, — hogy magam és elbarátaim csak fanyalagva szapaznók meg a Marmorosch-bank részére a kincstári segélyt, a kormány felhagyott a szanálási tervvel s Blankék betérjesztették a törvényesítéshez a kényszerregezési kérelmet.

Természetesen nagy a kétségbeesés. S a gyűlölködés. Mindenki a másikat okolja. Az érdekelte gyáripár a túlméretezett hitelt, a hitel pedig a túlméretezett gyáripár.

Nehéz probléma.

Az egyszeri sógornak meg komájának hasonló volt az esete. Elindultak a vásárra egy akó borral. De hitelbe nem adják, csak készpénzért.

Alig mentek egy darabot, megszólal a koma:

— Aggyon kend egy kulacsnyit!
— Csak pizérl!

A koma vett egy kulacsnyit s adott érte az egyszeri sógornak egy piculát.

Kisvártatva a sógor szomjazott meg. De most meg a koma nem adott, csak pénzért. Megöltötte hát a kulacsát s visszaadta a piculát.

Alig mentek tovább, ujjent a koma szomjazott meg. Ivott s fizetett. A piculával. Majd az egyszeri sógorra jött rá a nyakalhatnék, ő is ivott, fizetett. Szintén a piculával.

Igy ment az egész uton. S mikor a vásárra értek, meglepetéssel vették észre, hogy a hordó üres, minden cseppjét drága pénzért adták el s még sincsen, csupán egy piculájuk.

Igy van ez valahogy a Marmoroschsal is. Jól gazdálkodtak, kamatot szedtek a túlméretezett hiteltől s a túlméretezett gyáripártól egyaránt.

Semmit sem adtak ingyen. A végén mégis csak egy piculájuk maradt.

Arra is kényszerregezést kérnek.

Pusztai szél

Két erdélyi író szindarabja uralja döntő sikerrel a budapesti szini évadot. Az egyik író Hunyadi Sándor, darabjának címe Pusztai szél. Hosszu méltatásnál is többet mond a pesti lapok kritikáinak egy-egy leglényegesebb mondata:

PESTI NAPLO: Izgalmas cselekmény, mesteri szcenák, briliáns, megmarkoló megoldás, rendkívüli siker.

FRISS UJSAG: Mesterien megírt, népszínművel kacérkodó darab.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ Brassó

Szerdán, október 28-án fut meg:
Das Flötenkonzert von Sanssouci
OTTO GEBÜHR és RENATE MÜLLER.

Csütörtökön és pénteken fut
Lehár Ferenc nagy filmoperettje:
A mosoly országa
Főszerepben: Richard Tauber
Leszállított árak: 10—35 lejtig.

MAGYAR HIRLAP: Hunyadi Sándor új darabja nem váltja be teljesen a hozzáfűzött reményeket.

NÉPSZAVA: Nagyon tehetséges trógyenes, megalkuvás nélküli munkája ez a színmű.

UJSAG: Hunyadi Sándor zsióánya a statáriális bíróság előtt holmi asszonydolgokat emleget és nem mondja el azokat a szavakat, melyeket a közönség vár...

HETFOI NAPLO: A legstizább és leg-nemesebb színpadi irodalom.

PESTER LLOYD: A részletekben kintün hoz: ritka drámai feszültségű jeleneteket, az igazi színpadi költő párbeszédeit, az anyag megvalósításában kevésbé volt szerencsés.

A torockói menyasszony

Ez a másik darabnak a címe. Szerzője Indig Ottó. Vigjáték, amelyben a helyzetkomikum magva egy zsi... akarom mondani izr... helyesebben kényes felekezeti félreértés.

PESTI NAPLO: Igazi vigjátéki kis remekmű.

FRISS UJSAG: Ennél frissebb, ötlete-sőbb és igazibb falusi vigjátékot ritkán láttunk.

MAGYAR HIRLAP: Van mondanivalója, lírája, humora, bölcs világszemlélete.

NÉPSZAVA: Irodalmi fajsulya elég könnyű ennek a darabnak, melynek tör-

A népszövetségi vizsgálat után

Magyarországon nem lesz infláció!

Megszüntetik a bolettát, a devizakorlátozásokat fenntartják és a Magyar Nemzeti Bank mellé rövidesen bevonul a Népszövetség pénzügyi tanácsadója

Budapest, október 28.

Tegnap már röviden ismertettük a Népszövetség Budapestre küldött pénzügyi bizottságának jelentését a magyarországi helyzetről. Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök most levelet intézett a bizottság elnökéhez, amelyben ki-nyilatkoztatta, hogy a költ ségvetést ez évben 850, jövő-re pedig 380 millió pengő-re csökkenti. A magyar kormány kijelenti továbbá, hogy tartózkodni fog mindennemű inflációtól. Abban az esetben, ha a költségvetés redukciója nem biztosítaná az egyensúlyt, úgy további csökkentéseket fog a kormány végrehajtani. Az államüzemek költségvetését is kiegyensúlyozzák, közülök egyeseket magánkézzbe adnak.

A magyar kormány kérésére a Népszövetség állandó pénzügyi megfigyelőt fog tartani a Magyar Nemzeti Bank mellett. Elhatározott szándéka ezenkívül a kormánynak a boletta megszüntetése.

Mint már tegnap közöltük, meglehetősen jelentős passzív a szaldó. Most részleteiben is megállapították, hogy ebből az államadósság 1629 millió pengő, míg a magánbankok és közületek adóssága 2400 millió pengő.

Óriási nehézségekbe fog ütközni a télen a megszorodott munkanélküliek segélyezése

Péntekre összehívták az összes munkaügyi inspektorokat Bukarestbe — Csak a kötelező munkanélküliség elleni biztosítás oldhatja meg emberségesen a problémát, — mondja dr. Chirila kolozsvári vezérfelügyelő

Kolozsvár, október 28.

Otóber 30-ára, péntekre, táviratilag összehívták az ország valamennyi munkaügyi felügyelőjét, a munkaügyi miniszteriumban tartandó konferenciára, a melyen meg fogják beszélni a munkanélküli tömegek téli segélyezésére módokat és az ezzel kapcsolatos teendőket. Ebből az aporóból beszélgetést folytatott dr. Chirila János munkaügyi vezérfelügyelővel, aki erről a most kölcsönösen nagyjelentőségű problémáról a következő érdekes felvilágosításokat nyújtotta:

— Az idei tél az eddigieknél is súlyosabb feladatok elé állítja a munkanélküliek segélyezésére hivatott hatóságokat, gazdasági közületeket, szociális egyesületeket és a nagyközönséget is, mert különösen a legutóbbi hetekben történt tömeges elbocsátások és felmondások miatt

ténete ötletes, a szerző ritka színpadi érzékről tesz tanúságot.

UJSAG: Olyan istenadta vigjátékiról tehetség, amilyent az utolsó évtizedben keveset termelt ki a színpad.

HETFOI NAPLO: Első darabja bombaként hat. Nevető bombaként.

PESTER LLOYD: Izes, mint a kolozsvári flekken és édes, mint az erdélyi bor.

Tanítók

Kitün kollégánk, Jorga Miklós újságíró kijelentette a tanítók országos közgyűlésén, hogy a nemzet napszámásainak fizetési kérdését úgy oldja meg, hogy az iskolák mellé műhelyeket állít fel. A tanítók ezentul tanítás helyett majd gseftelhetnek: cipővel, bélyeggel, cukorral, könyvekkel. S a jövedelem pótolja majd a fizetéseket.

Hát jó, szóval a fizetést műhellyel oldja meg.

De mivel oldja meg a műhelyt? Nyilván a fizetéssel.

Kitün kollégánk megold mindent. Csak a tanítók életkérését nem fogja megoldani.

Apropos! Vajjon az összes többi állami alkalmazottak is boltot kapnak fizetés helyett?

Ez esetben viszont a boltosok nyilván megkapják az állami alkalmazottak fizetési igényeit.

Ha azt akarja, hogy úgy meg legyen elégedve, mint eddig soha, akkor tegyen kísérletet a „LERESCHE” borotvapengével.

az utolsó francia tökéletesítés.

Kérjen díjtalan mintapengét a romániai vezérképviseltől:

NARCISSE H. BALTHAZAR
Bukarest I. Strada Şelari 7.

Déliab

Ez a kétbalkezes Laval ötezer kilométert utazott az aranystandardos biztonság felé.

S amikor megérkezett, akkor látta csak, hogy a cél sokkal messzebb van, mint elindulás előtt.

Odaát Amerikában az aranyról akartak megegyezni. S ehelyett a békeszerződés-ek revíziója miatt akaszkodtak össze.

Ugy látszik, hogy a revízió kezd aranyfedeztetü lenni.

Még utóbb stabilizálják.

Csupán az a kérdés, hogy mivel? Laval frankjaival a régi árfolyamon, vagy pedig Borah dolláira új emisszió alapján? (m. l.)

kanéllüekről, illetve a segélyért jelentkezőkről, akiknek az összeírása már folyamatban van. A munkanélküli intellektuális és fizikai munkások jelentkezési helye az Árpád-ut 10 szám alatt van, ahol külön hivatalt állítottunk fel erre a célra, míg a szervezett munkásokat a szakszervezetek írják össze. Ettől az akciótól teljesen független a szegények segélyezése, amelyet a jótékony egyesületek vállaltak.

— A 4000 munkanélkülinek élelemmel és fűtőanyaggal való segélyezéséhez körülbelül 6 millióra lesz szükség. Hogy miből és hogyan fogjuk ezt az összeget előteremteni, még nem tudom, de a városal együtt már több módozatot is kidolgoztunk a szükséges pénz megszerzésére.

— A tavalyi gyakorlattal ellentétben ezen a télen pénzbeli segélyeket nem fogunk folyósítani. Ha a segélyt pénzben folyósítanánk, akkor nem 4000, hanem legalább 10 ezer jelentkezőre kellene számítanunk, mint ahogy már eddig is jelentkeztek álmunkanélküliek.

— Általában nagyon nehéz az egész akció körül az ellenőrzés, vagyis annak a megállapítása, hogy ki az igazi munkanélküli, és ki nem, miután egészen megbízható statisztikánk nincs a munkanélküliekről. Éppen ezért nekem az a véleményem, hogy a munkanélküli segélyezés problémáját komolyan csakis törvényhozási uton,

a munkanélküliség esetére szóló kötelező biztosítás bevezetésével lehet és kell megoldani.

Az intézményes segélyezés emberibb, mert nincs alamizsna-jellege, nem veszi igénybe annyira a közönséget és az államnak is módja nyílik ezen a réven arra, hogy állandóan pontos adatai legyenek a munkanélküliség állásáról. De a munkanélküliek szempontjából is igazságosabb lenne a kötelező biztosítás, mert a járulékok fizetéséből az is megállapítható lesz, hogy ki mennyit dolgozott egész éven át és milyen arányú segélyezésre van joga.

Chirila vezérfelügyelő azt hiszi, hogy talán ez a kérdés is rövidesen aktuálissá válik, mert az állam részéről semmi okát nem látja annak, hogy elzárkózzék a munkanélküli biztosítás bevezetésétől. Romániának nincs oka letagadni munkanélkülijeinek igazi számát és bizonyos, hogy a kötelező biztosítás bevezetése esetén sem lesz nagyobb a munkanélküliek száma, mint ma. Különben is a vezérfelügyelőnek az a meggyőződése, hogy a válság megszűnésével Romániában meg fog szűnni a munkanélküliség, míg a más európai országban azután is mindig lesznek munkanélküliek.

A GYŐZELEM

Elmegy az angol munkanélküli a muzeumba és meglát ott egy szobortortózt. Töredezett, de világűrű klasszikus műalkotás, a pergamon-i iskola egyik remekének tartják, ámhír kissé nehéz megállapítani pontos műtörténeti adatait, mert a szobornak se keze, se lába, se feje.

Csodálkozva áll meg előtte a munkáttalan töprengő brit nálasztópogár és azt kérdi a muzeumi őrtől:

— Mondja csak, mi ez?

— Ez az a híres görög szobortortózt.

A győztes katona.

— Hm — véli a munkanélküli — hát már abban az időben is így nézett ki a győzelem.

Igy kergetik őket...

A romániai nyugdíjdráma kezdészéki változata

Adóhátrálékokat inkasszálltak a nyugdíjasok, hogy hozzájárulassanak néhány garashoz, de ez sem tûrte sokáig a pénzügyminisztérium. „Amikor a kemény hidegben lefagyott a lábujjam és amikor utoljára meleg levest adott a járásbíróné...” — így számítják ezután az időt a nyugdíjasok

Kézdivásárhely, október 28.

Van-e történelmi Erdélynek, a Bánságnak és a Kőrösvidéknek egyetlenegy eldugott falucskája, ahol ne sóhajtsa fel elcsigázottan, vagy ne hördülne fel elkeseredetten néhány ember, ha ezt a szót hallja: a nyugdíj-kifizetések! Idevehetnek még Bukovinát és Bessarabiát. Szóval a kapcsolt területeket! Mert naponta figyeljük a regáti román lapokat s nem találjuk meg benne azt, ami a kisebbségi sajtóban már hónapok óta vezérhang: a nyugdíjasok nyomorát, kisemmizését, kegyetlen megkínzását, embertelen megalázását.

Az államgazdasági válságnak ez a része, úgy látszik, a kapcsolt területek részére engedélyezett külön ajándék!

Borzalmas ajándék!

Az állam megengedi nekik azt, hogy a lelkiük teljes kiszikkadásáig, testüknek a sárga éhségig való fölállozásáig adjanak tanúbizonyságot idetartozásukról. Az állampolgárnak néha valóban kötelessége áldozatot hoznia államáért. Felemelő, magasztos áldozatos-

ságnak szoktuk ezt tekinteni.

Nos, a csatolt területek nyugdíjasainak, azoknak, akik nem is olyan régen kerültek még ennek az államnak a keretei közé, dus alkalmat adnak most erre a magasztos, fel-emelő áldozatoságra.

Nem kérjük meg tőlük, hogy akarnak-e martirok lenni. Mert nem akarnak. Miért éppen ők, amikor a társadalomnak annyi dussabbán ellátott rétege van, amely fölőssleges zsirjából könnyedén leadhatná a hazafiasság oltárán a tizszeresét annak, amit a meggyőzött nyugdíjasok éhező szájától visszatartanak. Hiszen ők már megtették egyszer a kötelességüket!

A riporter háromszéki körútjának ez a szomorú állomása sem újság. Csikban, Udvarhelyszéken, a Bánságban és Biharban, mindenütt zug a nyugdíjasok kétségbeesett kórusa. Valami mégis van itt, Kézdivásárhelyen és egyedülálló, ami külön esemege lehet a nyugdíjasok fájdalmában gyönyörködőknek, ami minden nyugdíjas kongresszus elé odakivánczolgat.

„Még a fák virágzása idején...”

Allami hivatalnok volt. A román impérium alatt is szolgált. Azért nyugdíjazták, mert közeledett már a korhatár felé. Csak közeledett, nem érte még el. Dolgozott volna szívesen tovább is, szellemileg és fizikailag egyaránt megállotta volna a helyét, ha arra a helyre nem vágyakozott volna más. Többségi. Az a „más.”

Egyszóval nyugdíjazták. Nem is igen bánta már. Kiöregedett a verekedésből. Lehiggadt és örvendezett a nyugalmas ősznek, aminek a szépségeit csak most fedezte föl igazán. Az a nyugdíj, bármilyen kicsi is, elég arra, hogy végre szabadon magára ereszthesse a világ szépségeit.

Az első ősz gyönyörű volt. És a télnek is megvoltak a maga nyugdíjas örömei. Felváltott egy-két őt a konyhára s aztán beült a jó meleg szobába.

Azért, persze, várta a tavaszt. Az egész életét irodai robo-ban eltöltő ember öreg korára szeret beleolvadni a természetbe. Előre küldi, szoktatja, barátkoztatja lelkét az igazi nagy beleolvadással. Ezt pedig igazán csak tavasz-

szal lehet, amikor a kertben megpattannak a rügyek.

Számította és számon tartotta a hónapokat: — December, január, február...

A nyugdíjfelvételi napok is erősen agyába szögeztek az időpontokat. Oka a zsörtölődésre elég volt: sokszor kellett a falujából beutaznia a városba, sokszor tolakodnia kellett, sokszor várakoznia...

A végén azonban mégiscsak megkapta azt a kis pénzt. És számolta a hónapokat: március, április...

Akkor végre kivirágoztak a fák. És a nyugdíjas időszámítása megszűnt. Ez az utolsó fixpont: a fák virágzása idején... Akkor jelentkezett utoljára nyugtájával az adóhivatalnál, ahol összeadtak, kivontak, szoroztak, osztottak s a végén azt mondták neki:

— A nyugdíja ennyi, az adóhátráléka ennyi. Tehát még tartozik adóba ennyivel...

Ez történt legutoljára, a fák virágzása idején, áprilisban.

Akkor már nem kapott egy garast sem!

Adóinkasszálni megy a nyugdíjas...

Mondom, tovább már nem számította a hónapokat a nyugdíjas. Napot nap után taposott le élete útjából s várt. Várta, hogy előbb-utóbb mégis csak kap néhány garast. Nem annyit, amennyi követele van, hanem a valamit. Nem két-három hónapot, hanem a két-három hónapból legalább egyet...

Az arca elvannadt s a végén a borostát sem igen kaparta le róla. Miért? Kopott és rongyos ruhához borostás arc illik. Ennivalója még akadt. A kereskedők hiteleztek, a kegyelme még volt drága, ismerősei is ellátták egyszerű-másszor. A lakásából sem tettek ki. Majd csak megjön az a nyugdíj s akkor minden tartozását kiegyenlíti.

A nyugdíj azonban nem akart jönni. A kereskedő elvesztette a türelmét, a házigazdát is szorították. Adóval szorították. A nyugdíjas elkeseredett:

— En azért nem kapok nyugdíjat, mert ő nem fizeti az adókat!

A házigazda is dühöngött:

— Honnan fizessem az adót, ha a lakóm

A fogak közötti hézagok

a melyek rossz illatú ételmaradékok lerakódó helyei, az egyenesen e célra szerkesztett, fogazott sörlejtű Chlorodont-fogkefével tisztíthatók a legjobban és Chlorodont-fogpéppel. A Chlorodont-fogpép használata még azáltal is különösen kellemes, hogy nem habzik szánnan módjára, hanem pompás borsmenta aromája által frissítőleg és fűtőleg hat. Chlorodont-fogpép, egy tubus 32.- Lei és 20.- Lei. Chlorodont-fogkefe 42.- Lei, gyermekek számára 30.- Lei. Chlorodont-szájvíz, üvege 98.- Lei és 48.- Lei. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont S. A. R. cég, Braşov, Ciocra 2.

tak, visszatartottak. Szinte koldulva kellett összehoznia azt a pénzt, ami az övé volt.

De most már vállalnia kellett ezt is, mert... mert éhezett, éhezett, ha az inkasszó nem sikerült.

Csoda, hogy ilyen körülmények között elszokott a rendes időszámítástól, amit annak idején, a hivatalban, asztali naptárral őrzött mindig hivatali pontossággal ellen. Az aktákra pontos dátum kellett...

DE MÉG EZT IS ELIRIGYELTEK...

Egyideig simán ment ez az egészen furcsa, siralmasan jellemző, minden állami rendszert kicsufoló és a nyugdíjasokra mélyen megalázó, de mégis hasznos, mert szükséges rendszer.

Az adóhivatal elfogadta adóban a nyugdíjnyugtákat. Az adóinkasszálság emelkedő eredményt mutatott. Igen ám, de nem pénz, hanem nyugdíjnyugtágyult össze a pénzügyigazgatóságon, az államnak pedig pénzre van szüksége, pénzre, nem nyugdíjnyugtákra. A pénzügyigazgatóság leírta: ne papirosokat, hanem pénzt gyűjtsenek és küldjenek fel Bukarestbe.

Az adóhivatal engedelmeskedett a felsőbb parancsoknak. Többé nem fogadott el nyugdíjnyugtát az adóhátrálék fejében. Hanem árvereztetni kezdett. Aztán igyekezett kitáppin-

Meddig garázdálkodhainak még a regáti potentátok?

Grigorescu ur, Csikszereda jóltevője

Csikszereda, október 28.

Egy évvel ezelőtt, Grigorescu mérnök személyében új lakost kapott Csikszereda, aki rövid idő alatt nemcsak a román, hanem a magyar társaságok rokonszenvét is megnyerte. Csakhamar intermar bizottsági tag lett s egyidejűleg „Tinuţul Săcuesc (Székely vidék) címen román és magyarnyelvű hetilapot indított.

A mérnök ur a köz javát is szíven viselte, amennyiben „Kisiparosok Egyesülete” néven házagatóló intézményt alapított, amelynek célja állítólag a munkanélküli kisiparosok foglalkoztatása volt, akik ilyen módon tisztességes kenyérhez jutottak volna.

Grigorescu ur elvállalta a megyei utszakaszok kavicsozását, amit különböző falvak lakosaival végeztetett. Az emberek, akik a munkálatok alatt jóformán semmi fizetést nem kaptak, abban bíztak hogy utólag nagyobb összegűt a munkukat. A munka befejezése után azonban hónapokig zárandokoltak bérükért a mérnök lakására, amikor pedig letiltási kérvénnyel fordultak a prefektúrához, azt a megdöbbentő választ kapták, hogy a kövezési ügy már likvidálva van.

Pallós Pál csikszeredai ács esete élénk fényt vet a mérnök ur egyéni fizetési módszereire.

A szegény ácsmester, amikor látta, hogy pénzt Grigorescutól minden reménykedése ellenére sem kaphat, faképnél hagyta a „vállalkozást”. Két hét múlva azonban, a mérnök rábeszélésére mégis elvégezte egy közintézmény szobáinak újrapadrolását. Díjazásaképpen 60 lej hajított neki a mérnök s amikor az ács méltatlankodni kezdett, Grigorescu ur azzal vetett véget a további vitának, hogy „egy bűdös kommunistának elég ennyi is két napi élelemre”.

Tegnap pénzre volt Pallósának szüksége s újból felkereste a mérnököt, aki ez alkalomból, egy Jordanescu nevű joghallgató barátiával s szolgálójával, egy elcsapott rendőrrel

ugy elverte a bérét kérő ács mestert, hogy kórházba kellett szállítani.

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett silány utánzatokat ajánlanak. — Utasítsa vissza s ragasszkodjék az eredeti csomagoláshoz „OLLA”-hoz.

tani mindenkinél a legfájdalmasabb pontot, ahol sa nyargatni lehet. Végül elővette a spanyolpiaszkat — és lepecsételt néhány kereskedést.

Fenygetésül, hogy mi így is tudunk! Törvénytelenkedni is merünk, mert az államnak pénz kell.

Pénz!

A nyugdíjas további élete sorsa most már nyitott könyv lehet. A télen majd nem a maga konyhájára vág naponta néhány ölnyi fát, hanem kölcsön kér valahonnan egy fűrészt és egy baltát és kiáll a sarokra:

— Olcsón felbárom a fát, istállom...

Az időt most már igazán nem méri többé. A fák virágzása óta nagy, nagy idő telt el. Alig is emlékszik már arra, hogy mi minden keresztül ment azóta. És ha mégis meg akar időben határozni valamit, majd ilyeneket mond:

— Akkortájt volt, amikor a kemény hideg miatt a sarkon lefagyott a lábujjam...

Vagy:

— Igen, emlékszem. Akkor adott jó meleg levest a járásbíróné...

Aztán elmarad a meleg levesre való emlékezés is.

Jön a pálinka!

Egyetlen emberről beszéltem végig. Egyről a sok nyugdíjas közül. A cikk beállítottsága sem engedi meg, hogy a nevét is leírjam, de ő is iktóztott attól, hiszen: talán még megfordul a dolog s akkor bosszút állhatnak rajta a hatóságok...

Ez a reszkető félelem már előre vetíti jövő sorsa árnyékát. Az övét és még rajta kívül sok más sorsárnyékát. Bizonyára akad közöttük olyan is, aki a meglevőbe belekapaszkodva, valahogyan átböjtöli ezeket a keserves időket s legalább emberi méltóságát kimentti ebből a borzalmas tömegtragédiából...

De a föld alá nem bujtathatja megaláztatását.

Es akik látják ennek az égbekiáltó embertelenségnek összeroppanó mártírjait, azoknak joggal ökolbe szorul a kezük.

Kacsó Sándor

Meddig garázdálkodhainak még a regáti potentátok?

Grigorescu ur, Csikszereda jóltevője

Csikszereda, október 28.

Az orvosok megállapították, hogy az egyik szemét valószínűleg elveszti.

A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről s az ügyészséghez is előterjesztette.

De ki torolja meg a székely gazdák és kisiparosok seregének csalódását, akiket agyondolgoztatott s falhoz állított Grigorescu mérnök, a köztisztelt lapszerkesztő s a városi tanács érdemes tagja.

Csendélet az aradi rendőrségen

Arad, október hó 28.

Hónapok óta tart a vizsgálat Moga Romulusz dr. aradi rendőrvezető és néhány vezetőállásban levő aradi rendőrtiszt ellen. A belügyminisztérium már régebben vizsgálóbiztost küldött ki az ellenük felhozott vádak tisztázására s Aradon úgy tudják, hogy a vizsgálat jelentése igen súlyos adatokat hozott fel az aradi rendőrség vezetői ellen. Moga kvesztor azonban azonnal Bukarestbe utazott s azóta a fegyelmi vizsgálatban semmi sem történt.

Kedden azonban távirati rendelkezés érkezett az aradi rendőrségre, amely Moga kvesztort, Giurgiu rendőrigazgatót, Valeanu és Orgovici komiszárokat Bukarestbe rendelte a belügyminisztériumhoz.

A távirat vételével egyidőben az aradi rendőrség letartóztatott 30 embert, kommunista üzelmek gyanúja miatt. A letartóztatottak közül azonban ötöt azonnal, 23-mat pedig ma helyeztek szabadlábra. Visszamaradt az ügyészségen Dávid Lajos munkás, akit a rendőrségen annyira összeverték, hogy nem tud felsebzett talpára állani, továbbá egy Siklósné nevű asszony.

A kommunista komplot „leleplezése” után utazott le Moga kvesztor Bukarestbe, hogy számot adjon azokról a vádakról, amelyek a rendőri felügyelet alatt álló nők állandó zsarolása miatt emeltek az aradi rendőrség ellen.

Hírek

Székeltyöldi vásár 1931

Egy tehénre alkuszik egy borkabátos férfi, minden bizonnyal egy mérsáros. A gazda ijedten fogja a pót, ahogy mondani szokták: teszi ki a lelkét. Most egész közel viszem a mikrofónt, az alkudozó felekhez. Tessék:

— Na, öreg, ha akarja, sokat ne szokótálódjunk, hétszázba csapjon fel. Higgye meg, többet nem kap érte.

— Né, uram. Ugy, ahogy mondtam, lögyön nyocczázotva. Két esztendeje tartom uram, mi kóstit megevettem s még semmi hasznát nem láttam, éppé-hogy ganyézott.

— Nyolcszázötven?! Hát maga mit akar bácsi, hiszen annyi pénz nincs tán a nácionál bankba se. Né! Hétszáz tíz s sokat ne beszéljessünk. Az ma nagy pénz apám.

— A' nagy ugy egy rakáson, de mikor hét családomnak lábbeli kell, bizony küsdég. Lögyön szíves az ur adjon meg nyocczát, inkább tona karácson felé béhozok egy szekerecske fát jándékba. Bizson kéne a pénz, a legénkék nem tudnak iskolába menni, a lábuk kinn van a cipőből.

— Kied tiszta bolond bácsi. Hétszáz-tizenöt, ha adja jó, ha nem, az Isten áldja.

— Lögyön szíves az ur, szé né...

— Adja, vagy nem adja?

— Töggya meg legalább...

— Látom kiédnek nem eladó. Isten tartsa meg.

— Uram!! Jöjjön... Koma hé! szólítsa meg azt az urat, te pedig Bimbó ne bögj, a toportyán teett volna meg borkabátos korodban...!!

Kedves Hallgatóim, most pedig hallgassunk meg egy krumpli-óásárlást. Épp most állt itt meg egy hölgy, akin látszik, hogy nem csak krumplicin él. Kesztyűs kezének két ujjával felvesz egy krumplicit, — kissé távol tartva magától, körül néz. A cselédjére néz, az bólint. A krumplicis asszony áhitattal nézi. Most a vásárló hölgy nyitja a száját, én pedig diszkrétén beigazítom a mikrofónt. Tessék:

— Halló, néni, hogy ez a kis krumplicit? — Pá Fricke, hona, hova?

— Vékája tizenkettő, naccsága kérem.

— Aztán mondja csak néni, nem fő szét? — Jónapot Pali, hova hova?

— Ez osztán szét nem fő naccsága kérem, ebből épp egy olyan lesz, mint gösz-tönye.

— Aztán mondja csak néni: két belü? — Jónapot Kovács, hona, hova?

— Éppen mint a posztó naccsága.

— Aztán mondja csak néni: kenyérbe jó? — Pá Fricke, észre sem veszi a szegény embert.

— Kenyérbe ugyanálást jó naccsága.

— Hát akkor mérjen nekem négy vékát, kil... hétbe. — Jónapot Kovács ur.

— Na ne nézzen úgy néni, hétbe, hétbe! Mind ugy adják. Ugy-e Mari?

— Tizenegyre megcsánom naccsága lelkem. Hová jutunk, ha hétbe kezdjük adni vékáját! Elültetni, kapálni, ilyen időben kiszedni, nézze meg a naccsága a kezemet.

— Na jó, hát nyolcra. Ugy-e Mari? Nyolcra, de nézze, hogy a szépít adja, a jó fővőt, a két belü, a kenyérbevalót és siessen néni, mert nem más dologom is van. — Azonnal jövök Fricke.

Most talán — kedves Hallgatóim nézzünk el a buza-piacra. Amint látom, buza elég van, pót azonban senki. Az egymásra rakott zsákokra rákönyökölve beszórt két gazda. Közlükbe lopom a mikrofónt, nézzük miről beszélgetnek?

— Kérék-é tessék?

— A bögozi korcsmáros szölt hézza, osztán ellépett.

— Igirt valamit?

— Harminckettöt.

— Megvere az Isten a buzával koma.
— Heteccer hozom bé a városba.
— Én inkább fölétem marhákkal.
— A buzát? Megveri az Isten koma.
— Iszen, tessék... hona még. Má megoagyunk...!

TOMCSA SANDOR

— Jubileum. Brassó katolikussága csütörtök délelőtt ünnepélyes keretek között ünnepelte Péter Antal plebános felszentelésének 25-ik évfordulóját. Miso után közgyűlés volt, amelyen a különböző testületek megbízottai üdvözölték a jubilánst, aki meghatóttan mondott köszönetet.

— Ha a rágalmazó bíróság elé kerül. Pozsonyból jelentik: Rendkívül érdekes sajtóperben tartott tárgyalást tegnap a pozsonyi törvényszék. A per vádlottja Smida József cseh újságíró volt, aki lapjában a nemzeti demokráta hivatalos orgánumban, a Narodny Dennikben azt írta Dzurányi Lászlóról, a Prágai Magyar Hírlap főszerkesztőjéről, hogy földöli tanulmányutját, a magyar kormánytól kapott pénzen tette meg. Dzurányi rágalmazás miatt feljelentette cseh kollégáját, aki még lapjának hétfői számában is azt írta, hogy végleg le fogja leplezni Dzurányit. A főtárgyaláson azonban a vádaskodó cseh újságíró a lapjában közölt cikk állításait egyáltalán nem tudta bizonyítani s ehelyett váratlanul a következőket jelentette be: Cikkével nem akarta Dzurányit megsejtetni s kész tőle bocsánatot kérni. Dzurányi a teljes elégtételt adó nyilatkozatot elfogadta. A denuncáló hírlapíró bocsánatkérő nyilatkozatát teljes egészében a Narodny Dennik mai száma közli, bizonyítékaul annak, hogy az állandóan irredentizmussal gyanúsított kisebbségi hírlapírók mégsem annyira — irredenták!

— Megnősült Magyar Sándor, a Justice for Hungary egyik pilótája. Budapestről jelentik: Magyar Sándor, az oceánrepülő magyar pilóta kedden délelőtt házasságot kötött Budapesten Puszkás Gizellával, Santelli György vívómester elvált feleségével.

— Nagyvárad jöghallgatók a bíróság előtt. Nagyváradról jelentik: A törvényszék most tárgyalta a 12 nagyvárad jöghallgató ügyét, akik a vád szerint kommunista sejtet létesítettek s propagandát folytattak. A jöghallgatókat — mint ismeretes — ez év tavaszán tartóztatta le a rendőrség. Ügyüket annakidején az ügyészség elé terjesztették, majd párnas vizsgálati fogság után szabadlábra helyezték őket. A mai tárgyaláson a vádlottak elismerték, hogy beszéltek egymás között a kommunizmusról, de beszéltek a cinizmusról és az antiszemitizmusról is és általában minden korszerű problémát megvitattak, tagadják azonban hogy, miként a rendőrség megállapítja, röpiratokat osztogattak volna. Tekintettel arra, hogy a nyomozás sem tudta a jöghallgatók bűnösségét komolyabb indokokkal igazolni, mindnyájukat felmentették.

— Öngyilkos sikkasztó. Budapestről jelentik: Kedden éjszaka a késői órákban az Unió szállóban egy férfi jelent meg, aki szobát bérelt ki és visszavonult. Kisvártatva detektívek jelentek meg a szállóban s a késői vendég után érdeklődtek. A portás megmondta, hogy melyik szobát vette ki. A detektívek a szoba ajtajához siettek, s kopogtattak, mire belülről revolverlövés dördült el. A lövés zajára összesereglett szállodai személyzet s a detektívek feltörték az ajtót. Az öngyilkosról megállapították, hogy Wiederfuhl Lajos gazdasági tisztviselővel azonos, aki tettét nagyobb összegű sikkasztása miatt követte el.

— Törölték a vívós számokat az olimpiai programból. Budapestről jelentik: Az 1932-es losangelesi olimpiai rendezőbizottsága levelet küldött a budapesti vívósövetségnek, amelyben közli, hogy a jövő évi olimpiászról a vívós számok elmaradnak, minthogy Magyarországnak e téren érdemleges vetélytársa amúgy sincsen.

— Kommunista letartóztatások Brassóban. A brassói rendőrség állambiztonsági osztálya kedden és szerdán több letartóztatást eszközölt Brassóban. Hírek szerint a letartóztatottak között van Veres Pál ismert marosvásárhelyi kommunista is. A további nyomozás érdekében a letartóztatások okát illetőleg a rendőrség nem adott ki semmilyen felvilágosítást.

— Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsúshur utáni gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségek-nél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Gyilkol a nyomor. Nagyváradról jelentik: Fényes Virág 65 éves külvárosi asszony, nyomora és betegsége miatt, disznóból kessel felhasított gyomrárt. A mentők haldoklóva szállították kórházba. — Ugyancsak nyomora miatt akasztotta fel magát Farkas Juliánna 81 éves diószegi asszony is.

— ORVOSI KÖRÖKBÖL. Dr. Binder Richard, az összes gyógytudományok orvosa és tüdőbetegségek szakorvosa, rendel délután 2—5 óráig, Brassó, Buzasor 2. Pöntingendiagnosztika. (be)

— Péchy Erzsike a tanu szerepében. Budapestről jelentik: A belügyminisztériumi építészeti panama ügyében tegnap Péchy Erzsike színésznőt is kihallgatták, akit — mint ismeretes — a per fővádlottjához, Vay Kázmérhoz, állítólag gyöngédebb kötelek fűztek. Péchy a bíróságon elmondotta, hogy Vayval vádaskodás közben ismerkedett meg, de tagadja, hogy pezsgős vacsorákon részt vett volna. Péchy általában szimpatikusan vallott Vay mellett s megemlítette, hogy ismerőseit több ízben látta vendéglő lakásán vacsorára, amikor is mindig nagy társaság verődött össze. Az ügyéségi jegyzőkönyvet gépelő Komoróczy Róbertné tisztviselő az vallotta, hogy Vay és Littke diktáltak jegyzőkönyvet az ügyésznél. Ugy emlékszik, hogy a védő többször rászólt Halassyra: Megőrültél Géza, hogy ilyen vallomásokot teszel? Ilyen kihallgatások alkalmával — mondja Komoróczy — különben fenyegetések is elhangzottak. A vádlottak azt mondták, hogy a nyomozást vezetőkre is rákerül a sor s még megkésérültek a dolgot. Ezt a megjegyzést állítólag dr. Medvigy, Vay védője tette.

— Itélet a kolozsvári kommunista-perben. Tudósítónk jelenti: A bíróság ma hirdetett ítéletet azoknak az ifjúságnak a perében, akik az emlékeztetés temetői incidens miatt kerültek a vádlottak padjára. Frieder Henriket, Csiki Györgyöt, Dáskál Jenőt és Józsa Ilonát hathavi, Busner Józsefet, Sümegi Ferencet, Klein Józsefet, Rotstein Ernőt és Roth Józsefet négyhavi, többeket pedig kéthavi elzárásra ítélték. Lövinger Sárít és még három vádlottat felmentettek. A büntetésbe a bíróság egyhavi vizsgálati fogságot beszámít.

— Kártalanítják a volt postacekklajdonosokat? Kolozsvárról jelentik: Ma értesítés érkezett az itteni postához, hogy a volt postacekklajdonosokat írják össze, esetleges kártalanításuk érdekében. A postatakarékpénztári könyvecskék ügyében egyébként november 4-én tárgyalás lesz Kolozsváron, amelynek ítélete precedensül fog szolgálni hasonló perekben.

VALTOZOTT IDŐK

20 évvel ezelőtt így nyugtatta meg magát a tóké: Az én pénzem biztos helyen van. Ma így örvendezik. Biztos helyen van az adósságom.

— Száz munkahelyre 3621 munkakereső. A budapesti állami munkaközvetítő hivatal jelentése szerint október 21-én a budapesti és hét vidéki hatósági munkaközvetítő férfi- és nőmunkások részére 138, tanoncok részére 192, összesen tehát 330 munkahelyet, továbbá 11.913 férfi és nőmunkakeresőt, 33 tanoncot, összesen 11.948 munkakeresőt tartottak nyilván. Száz munkahelyre 3621 munkakereső jutott.

— Temesváron elfogtak egy brassói betörőt. Tudósítónk jelenti: A temesvári rendőrség ma elfogta Baranyi András majlátfalvi földmivest, aki másfél évvel ezelőtt megszökött a brassói fogházból, a hol betörés miatt büntetését töltötte. Baranyit valószínűleg visszakisérlik Brassóba.

— Leugrott a kórház emeletéről és a villanydróton lelte halálát egy szülés előtt álló asszony. Temesvárról jelentik: Megrendítő tragédia színhelye volt tegnap este az itteni Fehér Kereszt-kórház. A szülészeti osztályon várta gyermeke világrajövetelét Kleiber Mária, egy temesvári hentesnek a felesége. Az asszony már napok óta rendkívül idegesen viselkedett és minél jobban közeledett a szülés terminusa, annál izgatottabb és nyugtalanabb lett. Tegnap este, amikor a kórteremben már mindenki elaludt, Kleiber Mária az ablakhoz lépőzött és levetette magát az emeletről. A szerencsétlen asszony esés közben fennakadt

egy magasfeszültségű villanydróton, amely pillanat alatt megölte. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— IDŐJÁRÁSEJENTES. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint élénk északkeleti légáramlatok mellett hűvösebb idő, sok helyen pedig esőzés várható.

— KÖVEL DOBÁLTÁK MEG A BUKARESTI GYORSVONATOT. Bukarestből jelentik: A Jasi-Bukarest között közlekedő gyorsvonatot Bukarest állomás közelében, szombat reggel, ismeretlen tettesek kövel dobálták meg. A rendőrség erőlyes nyomozást indított meg, hogy az utóbbi időben Jasi környékén szinte sorozatszerűen ismétlődő ködobálások tetteseit felfedezze.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Steinburgi Pildner Károly szem-, fül-, orr- és gégeszakorvos újból megkezdte rendelését Vár-utca 84. szám alatt.

— Csecsemő, mint fedélközi utas. A rádió és a repülőgép korára jellemző az alábbi eset. Sidneyből a héten indult ki Ormonde nevű oceánjáró gőzös. A hajó indulása előtt megjelent a kapitánynál egy idősebb ember és azt mondtatta, hogy egy háromhónapos csecsemőt szeretne Plymouthba küldeni. A hajó kapitánya megkérdezte az öreg urat, rendben van-e a csecsemőnek az utlevele, megváltották-e a hajójegvét s amikor az öreg ur kijelentette, hogy a csecsemőt rendes utas-ként kívánja a hajó személyzetének a gondjaira bízni, a kapitány rövid álligh-tal felelt. A csecsemőnek ugyanis születésekor meghalt az anyja s az öreg ur az atya nagyszüleihez küldötte Angliába. A tizenháromezer mérföldes tengeri ut alatt a hajó pincérei gondozták a kis pólyáshabát, akit „kiszálláskor” a bevándorlási hivatalok éppen ugy kezeltek, mint a többi utast. Még az utlevélét is megvizsgálták, hogy teljesen rendben van-e. A kis baba a legjobb egészségben érkezett meg apai nagyszüleihez, akik boldogan vitték haza a világ legfiatalabb önálló tengeri utasát.

— BÉCSBEN VIGYAZNI KELL A MÁS VAGYONÁRA. Bécsből jelentik: Az osztrák büntetőnovella új törvényszakasszal bővült. Az új szakasz szerint mindazok, akik szerződés jogviszonyban idegen vagyonokat kezelnek, még abban az esetben is büntetésben részesülnek, ha a rájuk bízott vagyonban ühibájukon kívül is károkat okoznak. Ilyen esetekben, ha a kár 250 shillingnél kevesebb, a vagyonkezelőt csak kihágásban, ha a kár nagyobb, akkor már büntett miatt marasztalja el a bíróság és sújtja szigorú büntetés-sel.

— EGY OLASZ TUDÓS CAFOLJA JORGÁNAK A ROMÁNOK SZARMAZÁSÁRA VONATKOZÓ ELMELETÉT. Milánóból jelentik, hogy Giacomo Bascape fascista tudós most adta ki nagy történelmi munkáját, amely azt a kérdést igyekszik tisztázni, hogy honnan származtak a románok. Az olasz tudós könyvének az ad különösebb jelentőséget, hogy adataiban több helyen cáfolja Jorga Miklósnak a románok származására vonatkozólag megállapított elméletét.

— BEZÁRNAK EGY EGYETEMET. Bukarestből jelentik: Jasi egyetemi köröknek tudomására jutott, hogy a kormány, gazdasági okokból, az ország négy egyeteme közül egyet, egy évi időtartamra bezár.

— Két millió forintot loptak a holland nyugdíjasok pénzéből. Hágából jelentik: A holland pénzügyminisztérium nyugdíj-osztályánál hatalmas sikkasztásnak jöttek nyomára. A vizsgálat során megállapították, hogy a nyugdíjostály néhány főtisztviselője 15 év óta több, mint 2 millió forintot sikkasztott. A sikkasztó tisztviselők közül négyet letartóztattak, egy agyonlőtte magát.

— FELNYÁRSÁLT A VÖRÖSEN IZZO VASRUD EGY FIATAL ERDÉLYI MUNKÁST. Brailából jelentik: A David Goldenberg vasgyárban borzalmas szerencsétlenség történt. Rudolf Kinderlein huszonegy éves erdélyi munkás, aki a gyár alkalmazottja volt, tegnap este, amikor egy vörös, izzásig hevített vasrudat egy hegyesítő szerkezetbe akarta fordítani, eddig még meg nem állapított körülmények között az izzó vas kingerott a helyéből és a szerencsétlen munkást valóságos felnyársalta. Megpróbáltak segítségére sietni, de minden hiábavaló volt. Két órai irtózatos fájdalom után kiszenvedett. A vizsgálat megindult.

— ORVOSI HIR. Dr. Orlik József külföldi tanulmányjáról hazaérkezve, rendelését Marosvásárhelyen, Str. Traian (Barossy-u.) 1-a alatt megkezdte. Rendel. bő- és nemibeteg-eknek és kozmetikai bántalmak ellen. (e)

REDOUTE MOZGÓ BRASSÓ.
Telef. 145.

Ma szerdán utoljára
MARLENE DIETRICH
és
EMIL JANNINGS

örökbecstű filmje:

A KÉK ANGYAL

Holnap: **Muzsikusz Jankó** Premiere!

LINOLEUM és SZŐNYEGÁRUHÁZ

Függönyök, Asztal- és
ágytakarók, Otomanok
Butorszővetek. Grádli,
Matracok, Paplanok

SCHROLL CHIFFONOK LERAKATA
TELLMANN & WOCET
BRASSÓ, BUZASOR 8 SZAM

2. OLDAL

Bajok vannak
a Balkán-kupával

Bukarest, október 28.

A görög-román Balkán-kupa mérkőzéssel kapcsolatban november végén Athénben konferenciát tartanak a kupaversenyben résztvevő szövetségek delegátusai. A konferencia elhatározó lesz a Balkán-kupa további sorsára vonatkozólag.

Arról van ugyanis szó, hogy

Románia és Jugoszlávia a jövő szezonra kellően foglalkoztatva lesz nemzetközi mérkőzésekkel és különben is a kiépített kapcsolatai értékesebb programot igényelnek, mint a Balkán-kupa mérkőzések.

A román és jugoszláv szövetségek elégedettek a Balkán-kupa eddigi rendszerével, amely két évig tartott és a hosszúra nyúlt küzdelem nélkülözötte a friss ütemet és az érdekességet.

Romániában időközben gyökeret vert a professzionizmus is, viszont a Balkán-kupa szabályzatai nem adnak módot arra, hogy függetlenül az amatőr, vagy professzionista jellegtől, a ténylegesen legjobb együttes képviselhesse a nemzeti színeket.

A román és jugoszláv álláspont tulajdonképpen ezt a két óhajt tartalmazza: gyorsabb tempót a mérkőzések lebonyolításába és legjobb együttest.

Eppen román részről még a tavasz folyamán felmerült az ötlet, hogy a Balkán-kupa mérkőzéseket egy városban és pár nap leforgása alatt bonyolítsák le. Ez a rendszer sok utazással járó fáradságot takarítana meg egyrészt, másrészt azonban az azonnali döntést is kiprovoálná. Alkalmas erőpróba volna ez arra, hogy

bizonyos időpontban mely állam rendelkezik a legjobb futbalcsapattal?

Jugoszlávia és Románia labdarúgószövetségei között a fenti kérdésekben a legteljesebb szolidaritás van, viszont úgy a bolgároknak, mint a görögöknek megfelel az eddigi rendszer, amely kitölti az igényeiknek megfelelő nemzetközi programjukat.

Valószínű, az előjelek szerint, hogy az athéni értekezlet eredménytelenül fog végződni. Az ellentétes érdekeket nem fog sikerülni közös nevezőre hozni és ebben az esetben a Balkán-kupa két éves múlt után, (miután Románia részére meghozza a remélhető sikert), — diestelenül kimulik.

↓ BALÁZSFALVAI SPORT. Tudósítók írja: A CSB csapata szép játékkal 3:0 (2:0) arányban legyőzte a marosújvári Labor együttesét. A CSB kapusa, Hoffmann Ernő, remek védésével nagyban hozzájárult az értékes győzelem kivívásához. Bíró: dr. Popovici.

Színház * Művészet

Heti műsor:

SZERDA: Nőtlen férj. (Másodszor.) CSÜTÖRTÖKÖN a Feketeszáru cseresznye előkészületei miatt nincs előadás.

PÉNTEK, SZOMBAT: Feketeszáru cseresznye, Hunyady Sándor világsikert aratott színműve.

SZOMBAT DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR: Sonny-Boy. Gyermekelelőadás.

MA ESTE: A NÖTLEN FÉRJ. Megérdemelt sikert aratott tegnap este a Nőtlen férj című operett, melyet majdnem telt ház nézett végig. Az operettben előforduló pompás táncszámokat többször meg kellett ismételnők a színészeknek. A kitűnő darabot ma este megismétlik.

PÉNTEK ESTE: FEKETESZÁRU CSERESZNYE. Óriási érdeklődéssel várja a brassói közönség Hunyady Sándor hatalmas sikerű darabjának, a Feketeszáru cseresznyének péntek esti bemutatóját, amelyre már elővételben nagyon sok jegy kelt el és ezért tanácsos a még meglevő jegyeket idejekorán biztosítani. A színház a legjobb erőit állította sorompóba, hogy a Feketeszáru cseresznye kifogástalan előadásban kerülhessen színpadra.

GYEREKEK! Kérjétek meg jó születeket, hogy szombaton délután hozzanak el benneket a magyar színházba, ahol a Sonny-Boy fogják játszani a színészek. Lesz mese, móka, ének és tánc, nagyon jól fogtok mulatni. A legolcsóbb hely tíz, a legdrágább 30 lej lesz.

DÉCSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

Némelyik már évekkel ezelőtt indult és bejárta a félvilágot, csak hogy haza kerülhessen. A szerencsésebbek valami különösen kedvező alkalmatosságra találtak és néhány hónap alatt hazakereszték. Ezek már friss híreket is hoztak, szibériai légióról beszéltek, amely a bolsevikokkal állandóan harcolva visszavonulóban van a Csendes Óceán partjaira és onnan ántánthajók szállítják hazájába. Kemény katonák ezek, akik nem ismernek kíméletet. Tavaszra talán már itthon is lesznek. Minden védekezés céltalan, mert a légióval nem lehet egyenértékű erő szembeállítani.

Terjedtek, szálltak a rémhírek, és néhány napra az önvédelem elhatározása után már a pesszimista hangulat tört előre a lelkekben. Minek a hiábavaló vérontás? Egy város vegye fel a küzdelmet az egész világ ellen, amikor frontok roppantak össze az ántánt nyomására? Minek kitenni a várost annak a veszélynek, hogy ellenséges ágyuk tüzebe kerül, minek ingerelni az ellenséget, amikor minden védekezés hiábavaló?

Az okosok, az előrelátók, már a közel jövő eshetőségeivel számoltak. Akiknek befolyásos rokonságuk volt, vagy jó összeköttetéseik, felderítő utra indultak, miniszterek előszobáiban ültek napokon át és egy biztos vidékre szóló áthelyezéssel a zsebükben tértek vissza. Idejében szereztek vasuti kocsikat is, felpakolták a butort és a családost és hátat fordítottak a városnak, amelyhez nem kötötte már ugyem őket, mint csupán a hivatal. A kenyér számukra veszendőbe megy, jó lesz más asztalhoz ülni, ahol még akad egy-két üres hely.

Ma erről a családról terjedt el a hír, hogy elköltözött, holnap már újabb nevet emlegettek. Szép és tágas tisztviselői lakások ürültek meg és a háborús nyereszkesek gazdagjai vonultak be a jó pénzén megváltott lakásokba. Ők nyugodtan várakoztak, nem érezték, hogy

konjunkturájuk csillaga még nem hanyatlott le. Sőt ismeretlen lehetőségeket szimatoltak. A megszállók nyomában egy kifejezett nagyipar kereskedői jönnek, akik árut hoznak és ezt az árut majd lehet csempészni demarkációs vonalakon keresztül egy legyöngült és mindenéből kifosztott fogyasztó területre.

A vonatok még rendesen közlekedtek dél irányában, még a fizikai kapcsolat megvolt a test szervei között, de már csak azok utaztak, akiknek halaszthatatlan teendőjük volt, vagy véglegesen lakhelyet változtattak, az áruszállítás teljesen megszűnt.

A nemzeti tanács emberei pedig két naponként tanácskozássra gyűltek, határozatokat hoztak, amelyeknek fogantatásában már senki sem bízott. A város védelmezésének akcióját tovább folytatták a hit és benső meggyőződés nélkül. Még akadtak olyanok, akik adakoztak is, pénzt, ruhát és élelmiszert és a polgári biztosok hetenként két alkalommal mentek ki a vonalra, hogy bizalmat öntsének a város hadseregébe.

Az újságokban egyre lelkesítő és reménykeltő cikkek jelentek meg, de valami kénszerezett meléke volt ezeknek a cikkeknek, úgy, hogy senki sem hitt nekik.

Közben a muzeum igazgatója a kormánytól érkezett parancsra becsomagoltatta a ritkaságokat, amelyeknek nincsen párjuk és így elvesztésük pótolhatatlan lenne, közben az állami intézményeket sorban költöztették délre, olyan volt a város, mintha végkiárusítást tartó bolt lenne.

A rend még nem bomlott fel. A hadtestparancsnok a helyén maradt, a tisztiek buzgalommal látták el a munkakörüket. A megbízhatatlan elemet leszerelték és hazaküldték. Csúpan a kipróbált legényeket tartották vissza, akiket tisztjeik kezesekkel és akiket minden helyzetben használni lehet.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasdag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Jól berendezett egyáttéres fűrészbérbe adó gömbfa készlettel és erdővel egyben, betegség miatt. Cim 453 szám a. a brassói kiadóban.

Diesel-nyersolajmotor 30 HP, kitűnő állapotban, eladó. Pünköszt-malom, Derestye 15427

Veszek jókarban levő fűsítőgépeket és fonót, és egy posztóvanyoláshoz kalapács nehéz vanyoló-gépet. Cim: Bartos kelmefestőde, Kézdivásárhely. 15460

Takaréktűzhely kerestetik megvételre. Ajánlatokat 15484 sz. a. a brassói kiadóba.

Bachus borpincében Brassó, Fekete-ucca 14. kitűnő borok 14-22 lejért, borpálinka 32 lejért. 10 liternél olcsóbb. 15483

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvételt 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Allást nyer

Egy husz éven felüli szegény árvaanyát felvesz szolgálata Domb Gyizella, Sft. Gheorghe, Bánffy-palota. 15481

Keresek egy szakképzett szappanfőzőt azonnali belépésre Cim Steinmetz Pinkasz Alaba-Julia. 15480

Jómegjelenésű fiatal házvezetőnő, szakácsnő, ki perfkett főz, szobaleány, fényképes levetel a brassói kiadóba kérem. 15477

Lakás

Egy kétszobás konyhás lakás 1400 lejért, két 1 szobás-konyhás lakás 800 lejért és 1200 lejért, november 1-re kiadók. Brassó, Közép-ucca 96-a. 15488

Két szoba, konyha, üzlethez, lyisággal, kerttel és mellékhelyiségekkel sürgősen, olcsón eladó. Sepsiszentgyörgy, Vasut-utca 19. Váradi Péternél. 15419

Különbejáratu butorozott szoba fűdőszoza használat-tal kiadó. Cim 15484 szám a. a brassói kiadóban.

Házasság

Fiatall 800.000 lej vagyonnal rendelkező vállalkozó keres hozzáilló urinőt, középénzhománnyal. "Fényképes ajánlat" jellegre a brassói kiadóba. 15478

Vegyes

Jól jövedelmező üzlethez 200 ezer lejlett társ kerestetik azonnalra. Szőke Gyula mozdonyvezető, Hosszufalu 1043. 15424

Svájci sajt- és vajmester állást keres. Cim: Restaurant Metropol, Ludus. 15479

BIZTOS PÉNZBEFEKTETÉS. 3-400.000 lej készpénzzel üzletház keresetük havi 3-7000 lej összegű kereset részvételével. Ajánlatok "rizikómentes" jellegre a brassói kiadóba kértnek folyó hó 30-ig.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 25623—1931. serv. econ.

ARLEJTÉSI HIRDETMEY

Ezennel közhírré tesszük, hogy folyó évi november hó 17-én délelőtt 9 órakor a városi gazdasági ügyosztályban egy nyilvános árlejtés tartatik a „Stoafen”, „Rogoaze”, „Spreng” és „Poiana Postovarului” legelőknek a tél tartamára juhlegelőnek való bérbeadására.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban betekintheők.

Brasov, la 20. Octomvrie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte:

Suciu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

HIRDETMEY

Nagyborosnyó község, (Háromszék vármegye) országos állatvására november hó 4-én, kirakó vására november hó 5-én lesz megtartva.

Óriási felhajtás, hizott és jármos ökrök, fejős tehének, szópó-borjúk és faj-lovak.

Nagy eladási és vásárlási lehetőség.

HIRDETMEY

Egyik ügyfelem megszándékszik vásárolni a Barót községben levő Inceze Béni-féle villanytelepet, ezért felhívom az üzem összes bítelezőit, — hogy követelésüket 1931. évi november hó 4-ig hozzám jelentsék be, — mert különben fenti hatánap után nem fognak figyelembe vétetni.

Sibiu, (Str. Regina Maria 18.) 1931. október 20-án.

Dr. Ziegler Gyula,
ügyvéd.

B. L. Felelősszerkesztő:
Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomdavezetése: 1931. október 28. 1931. október 28.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsóhervármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dé: Str. S. Barna 10. (Osztián Kálmán) — Kolozsvár: Str. Duba 107. (vot Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Arad. Str. Beretie 1 (Sörház-ú) — Nagyszeben: Strada Turanului 13. (Szigetváry László) — Nagybánya: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágysomlyó: (Hesperin Ernő) — Temesvár: Gyár-ros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Reșele 2. (János József).

Központi szervezők, pénzügyi felvétel jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalos, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

ROMANIA
PRIMARIA COMUNALA HALCHIU
JUD. BRASOV

No. 1843.

HIRDETMEY

A Hóltővény községi kocsmák bérbeadására vonatkozó második árverés, 1931. évi november hó 19-én, délelőtt 10 órakor tartatik meg.

A módosított árverési feltételek megtekintetők Hóltővény község előjáróságánál.

Halchiu—Hóltővény, 1931. október 27.

A községi előjáróság.

Mi az oka az Ön idegességének?
Miert érzi magát szerencsétlenségnek?
Miert nincsenek sikerei?

Olvasa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos Dr. Feldmann Sándor!

IDEGESSÉG ÉS
ÖSZTÖNÉLET

II. kiadás. C. 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalom: Nem zavarok lelki okairól. / Ideges testi és lelki bajok keletkezése. / Mikor kénytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előzeiről. / A hipochonder. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengeség. / Az ideges fejtájsról. / Az ideges gyomor. / A pyernek szexualitása. / Az ide és szív. / Az alvás és álmatlanság. / Az önértet betegségei. / Leukismeret. / Dadozás. / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. / Kényszerképzet és kényszerselekedetek. / Az ideges gyermek. / A féltékenység. / A klep ománia. / A kóros hazudozás. / A halálfelelem. — 140 oldal ára 102 Lei. Vidékre a portó 10, utánvételt 16 Lei. Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyvkereskedésében.

A ROMÁN NYELVET

gyorsan, tökéletesen, kényelmesen megtanulhatja

ha megrendeli dr. Cherestiesiu és Déri kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent, 10 füzetből álló, magántanulásra egyedül is kiválóan alkalmas „100 UJSÁGCIKK ALAPJÁN — ROMÁNUL” című illusztrált nyelvkönyvet. Ara kemény tokban 250 lej. — Postai megrendeléseket az összeg előzetes beküldése esetén, pórtómentesen eszközlünk.

Brassói Lapok Könyvosztálya